

КИЇВСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Київської православної

богословської академії

доц. прот. Ярослав Романчук

«19» 05 2026 р.

ПРОГРАМА

співбесіди з англійської мови

для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії для вступників, які мають право на спеціальні умови вступу на основі здобутого раніше ступеня магістра «Богослов'я»

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Спеціальними умовами участі у конкурсному відборі на навчання для здобуття ступеня магістра на здобуття ступеня доктора філософії є участь у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди з іноземної мови замість ЄВІ та/або фахового іспиту замість ЄФВВ.

Мета співбесіди — оцінка рівня володіння англійською мовою вступників, необхідного для успішного навчання, проведення наукових досліджень та академічної комунікації в міжнародному середовищі. Програма розроблена з урахуванням сучасних вимог до мовної підготовки майбутніх докторів філософії та спрямована на всебічну оцінку комунікативних компетентностей осіб, які вступають на відповідні програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Для успішного навчання на обраній освітньо-науковій програмі вступники повинні володіти англійською мовою в межах програмних вимог в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR).

II. ВИМОГИ ДО ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ КАНДИДАТІВ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

З огляду на стратегічну важливість інтеграції майбутніх докторів філософії до міжнародного науково-освітнього середовища та необхідність забезпечення їхньої успішної академічної діяльності, здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинні відповідати таким кваліфікаційним вимогам щодо володіння англійською мовою:

- володіння навичками усної комунікації в академічному середовищі, що включає здатність брати участь у дискусіях, дебатах, презентувати результати своїх досліджень, а також чітко висловлювати й аргументувати власну точку зору англійською мовою; розуміння основного змісту складних текстів на конкретні та абстрактні теми (фахові дискусії з відповідної галузі знань, інтерв'ю, подкасти, академічні дебати тощо); здатність до ефективного сприйняття наукового тексту з наукових публікацій, монографій, статей та інших фахових матеріалів англійською мовою;

- володіння навичками академічного письма англійською мовою, необхідними для

підготовки тез, рефератів, рецензій, анотацій до наукових праць, супровідних листів до публікацій, створення проєктних заявок, грантових пропозицій, академічних CV тощо; здатність до сприйняття термінологічної лексики, розуміння та адекватного використання ключових термінів і понять предметної області англійською мовою; володіння навичками критичного аналізу наукової інформації, отриманої з англomовних джерел, включаючи оцінку її достовірності, актуальності та наукової цінності, виявлення прихованих припущень, логічних помилок, стилістичних особливостей тощо;

- здатність до самостійного поглиблення мовних знань шляхом використання різноманітних ресурсів для подальшого вдосконалення володіння англійською мовою в професійній діяльності;

- розуміння особливостей академічної культури іншомовного середовища для ефективної взаємодії з іноземними колегами.

2.1. Граматична компетентність / Grammar Competence

Здобувачі повинні впевнено володіти основним граматичним матеріалом, який охоплює такі теми:

- Tense forms (Simple/Continuous/Perfect, /Perfect Continuous)
- Passive Voice
- The Infinitive/ -ing Forms/ Participles
- Conditional Sentences (Types 0, 1, 2, 3, and mixed)
- Modal Verbs (can, could, may, might, must, should, would, etc.)
- Indirect (reported) speech
- Adjectives/ Adverbs/ Comparisons
- Nouns/Articles
- Prepositions of Time, Place, and Abstract Use
- Conjunctions and Sentence Linking
- Noun Phrases and Modifiers
- Relative Clauses
- Complex and Compound Sentences
- Types of Questions
- Inversion/ Emphatic Structures
- Phrasal Verbs: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand etc.

2.2. Лексична компетентність / Lexical Competence

Здобувачі повинні мати активний словниковий запас, використовуючи:

- фахову термінологію (*Subject-specific terminology*);

- сталі словосполучення та ідіоматичні вирази (*Collocations and Idiomatic Expressions*);
- синоніми, антоніми, словотворення (*Synonyms /Antonyms / Word Formation*);
- засоби зв'язку та логічні маркери (*Discourse Markers and Connectors* – e.g., *however, therefore, in addition, on the contrary*);
- лексика офіційного та неофіційного стилів (*Formal and Informal Vocabulary*);
- академічні конструкції та вживання обережних формулювань (*Academic Phrasing and Hedging* – e.g., *it seems that..., may suggest..., arguably...*);
- образні засоби мови (*Figurative Language* – e.g., *metaphors, epithets, similes, etc.*).

2.3. Лінгвокраїнознавча компетентність / *Cultural and Intercultural Awareness*

Здобувачі повинні знати:

- основи історії, культури та освіти англomовних країн (*fundamentals of the history, culture, and education of English-speaking countries*);
- соціальні та академічні норми спілкування в англomовному середовищі (*social and academic norms of communication in English-speaking environments*);
- особливості міжкультурної взаємодії у науковому контексті (*specific features of intercultural interaction in an academic context*)

2.4. Фонетична компетентність / *Phonetic Competence*

Здобувачі повинні демонструвати:

- чітку та зрозумілу вимову звуків англійської мови (*clear and intelligible pronunciation of English sounds*);

- правильне наголошування слів (*correct word stress*);
- відповідну інтонацію та ритм мовлення (*appropriate intonation and rhythm of speech*).

2.5. Комунікативна компетентність / Communicative Competence

Здобувачі повинні вміти:

- вільно та послідовно висловлювати свої думки (*express their thoughts fluently and coherently*);
- брати участь у діалозі, ставити запитання та відповідати на них (*participate in a dialogue, ask and answer questions appropriately*);
- аргументувати свою точку зору та наводити приклади (*articulate their viewpoint and provide supporting evidence*);
- розуміти запитання та інструкції (*understand questions and instructions*);
- адаптувати своє мовлення до різних комунікативних ситуацій (*adapt their speech to different communicative situations*);
- використовувати стратегії для подолання комунікативних труднощів, наприклад, перефразування, уточнення тощо (*use strategies to navigate communication breakdowns, such as paraphrasing, seeking clarification, difficulties, etc*).

2.6. Дискурсивна компетентність / Discourse Competence

Здобувачі повинні демонструвати здатність:

- будувати зв'язні та логічні висловлювання (*construct coherent and logical statements*);
- використовувати різноманітні засоби міжфразового зв'язку (*use a variety of cohesive devices*);
- розвивати та підтримувати тему розмови (*develop and maintain the topic of conversation*);

- розуміти структуру та організацію усного тексту (*understand the underlying architecture and logical flow of oral texts*).

Компетентності з читання (*Reading Competence*) та письма (*Academic Writing Awareness*) не оцінюються безпосередньо під час усної співбесіди, але можуть опосередковано виявлятися через знання особливостей академічного письма, уміння структурувати та презентувати думки, використовувати фахову термінологію й посилатися на відповідні джерела інформації.

III. СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда складається з двох основних частин:

- **Усне повідомлення на запропоновану тему (тривалість 5-7 хвилин):**

Вступникові пропонується обрати одну із запропонованих тем для спонтанного монологічного висловлювання. Метою цього етапу є перевірка здатності здобувача вільно, логічно й аргументовано викладати думки англійською мовою в академічному контексті.

- **Відповіді на запитання екзаменаційної комісії (тривалість 5-7 хвилин):** Після завершення усного повідомлення члени комісії ставлять запитання, що стосуються теми виступу. Екзаменатори також можуть ставити додаткові запитання для уточнення інформації, поглиблення обговорюваних питань або оцінки розуміння здобувачем суміжних проблем.

Загальна тривалість співбесіди становить до 15 хвилин.

Під час співбесіди оцінюється рівень сформованості мовленнєвої компетентності, що включає навички аудіювання та говоріння, а також практичне володіння лексичними одиницями та граматичними структурами англійської мови.

Запитання за своїм наповненням відповідає типовим комунікативним ситуаціям, академічним інтересам та професійному досвіду вступників, відповідно до змісту програми ЄВІ.

Перелік тем для індивідуальної співбесіди з англійської мови

1. Globalization and Its Impact on Higher Education.
2. Digital Transformation in Science and Education.
3. Migration of Scientists and Brain Drain.
4. Ethical Frontiers in Artificial Intelligence.
5. Gender Equality in Academia and Research.
6. Science in Conflict Zones and Post-War Recovery.
7. The Role of Critical Thinking in Research.
8. Academic Communication in the Era of Misinformation.
9. Cybersecurity and Research Data Protection.
10. Cultural Diversity and International Academic Exchange.
11. Using a Foreign Language in Academic Work.
12. Plagiarism and Copyright.
13. Sustainable Development Goals and Scientific Responsibility.
14. Interdisciplinary Approaches in Research.
15. Your Vision of Science in the Next 20 Years.
16. Research and Development: The Relationship between Theory and Practice.
17. Science in the Digital Age.

18. Grant-seeking activities and international projects.
19. The Role of Higher Education in Solving Global Problems.
20. Evaluating the Potential of Remote Learning in Developing Research Competencies.
21. The influence of academic conferences on the trajectory of a research career.
22. The Role of the University in Social Transformation.
23. Personal and Academic Rationale for the Chosen Research Topic.
24. Academic Cooperation and the Significance of Mobility Opportunities for Prospective PhD Candidates.
25. The Role of AI Tools in Literature Review, Data Analysis, and Research Efficiency.
26. The Importance of English Proficiency in Academic Communication and Global Research Collaboration.
27. A Comprehensive Examination of Academic Integrity in Research and Scholarship.
28. The Commercialization of Academic Research: Opportunities and Challenges.

1. Глобалізація та її вплив на вищу освіту.
2. Цифрова трансформація в науці та освіті.
3. Міграція науковців та відтік інтелектуального капіталу.
4. Етичні рубежі штучного інтелекту.
5. Гендерна рівність в академічному середовищі та науці.
6. Наука в зонах конфліктів та післявоєнне відновлення.
7. Роль критичного мислення у наукових дослідженнях.
8. Наукова комунікація в епоху дезінформації.
9. Кібербезпека та захист дослідницьких даних.
10. Культурне різноманіття та міжнародний академічний обмін.
11. Використання іноземної мови в науковій діяльності.

12. Плагіат та авторське право.
13. Цілі сталого розвитку та наукова відповідальність.
14. Міждисциплінарні підходи в дослідженнях.
15. Ваше бачення науки через 20 років.
16. Наукова-дослідницька діяльність: взаємозв'язок між теорією та практикою.
17. Наука в цифрову епоху.
18. Грантова діяльність і міжнародні проєкти.
19. Роль вищої освіти у вирішенні глобальних проблем.
20. Оцінка потенціалу дистанційного навчання у формуванні дослідницьких компетентностей.
21. Роль академічних конференцій у формуванні наукової кар'єри.
22. Роль університету в трансформації суспільства.
23. Особиста та академічна мотивація вибору теми дослідження.
24. Академічне співробітництво та важливість програм мобільності для майбутніх

докторів філософії.

25. Роль інструментів штучного інтелекту в огляді літератури, аналізі даних та підвищенні ефективності досліджень.
26. Роль володіння англійською мовою в академічній комунікації та міжнародній науковій співпраці.
27. Всебічне дослідження академічної доброчесності в наукових дослідженнях та навчанні.
28. Комерціалізація академічних досліджень: можливості та виклики.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінювання результатів співбесіди здійснюється за комплексом критеріїв, що відображають рівень підготовки вступника до навчання в аспірантурі. Максимальна сумарна кількість балів, яку може отримати претендент, становить **200**. Для успішного проходження співбесіди з результатом «склав» здобувачеві необхідно набрати не менше, ніж **100** балів. У випадку, якщо здобувач набирає суму балів, що є меншою за встановлений мінімум, результати співбесіди кваліфікуються як «не склав», що свідчить про недостатній рівень підготовки для подальшого навчання на третьому рівні вищої освіти

№	Критерій	Мак кількість балів	Опис
			12
1	Академічний стиль мовлення (доречність, відповідність темі, жанру та формату доповіді)	20	Здобувач демонструє володіння академічним стилем мовлення, уникаючи розмовної та побутової лексики. Усне повідомлення відзначається чіткою жанровою структурованістю, притаманною науковій доповіді. Розкриття теми є релевантним формату відповіді, що передбачений процедурою співбесіди.
2	Лексичне наповнення (багатство словникового запасу, доречність використання лексичних одиниць, термінологічна точність)	20	Вступник демонструє вільне володіння широким спектром академічної лексики та високу точність у застосуванні фахової термінології. Лексичне оформлення висловлювання є тематично релевантним, характеризується різноманітністю та доречністю відповідно до контексту.
3	Граматична правильність (різноманітність граматичних конструкцій, відсутність граматичних помилок)	20	Вступник використовує широкий спектр граматичних структур, включаючи складні синтаксичні конструкції (умовні речення різних типів, пасивний стан, складнопідрядні речення тощо). Граматичні помилки або повністю відсутні, або є поодинокими та не впливають на розуміння змісту висловлювання.
4	Фонетична правильність (вимова, інтонація, зрозумілість)	15	Здобувач демонструє артикуляційну чіткість та відповідність вимовним нормам англійської мови. Мовлення є легко зрозумілим, відсутні значні відхилення від стандартної вимови. Характерною є природна та доречна інтонаційна структура висловлювання, правильне наголошування слів, що сприяє адекватному сприйняттю змісту. Наявність індивідуального акценту не перешкоджає розумінню змісту висловлювання та не відволікає від основної інформації.
5	Когерентність та когезія (логічна послідовність, зв'язність мовлення, логіка викладу повідомлення)	15	Мовлення вирізняється логіко-структурною організацією і повнотою структурних компонентів (вступ, основна частина та висновки), що свідчить про усвідомлене планування монологічного повідомлення здобувачем. Забезпечується логічний зв'язок між структурними частинами виступу, а також між окремими думками та твердженнями всередині кожної частини. Ефективно використовуються формальні засоби міжфразового та міжтекстового зв'язку (конектори <i>however, moreover, in contrast, for example</i> тощо) для забезпечення плавності та послідовності викладу повідомлення.

6	Впевненість мовлення та невербальна комунікація (жести, зоровий контакт, інтерактивність)	5	Здобувач демонструє впевнену манеру подачі матеріалу, підтримання візуального контакту зі слухачами, що сприяє встановленню комунікативної взаємодії, використовує доречну та контрольовану жестикуляцію, що підсилює змістове наповнення виступу, динамічність та плинність презентації доповіді.
7	Повнота та змістовність відповіді (глибина, приклади, аналітичність, аргументація)	5	У відповіді охоплено основні аспекти теми, представлено аргументи, приклади, посилання на науковий або професійний досвід здобувача.
	Разом за частину 1	100 балів	

№	Критерій	Мак кількість балів	Опис
1	Змістовність та повнота відповідей	25	Відповіді вступника свідчать про глибоке розуміння теми, аналітичний підхід, здатність пояснювати складні поняття, наводити приклади або порівняння. Відповіді повні, логічно завершені.
2	Рівень академічної комунікації (комунікативна компетентність)	25	Вступник адекватно реагує на запитання, формулює розгорнуті відповіді у відповідному стилі, вміє підтримувати академічну бесіду, ставити уточнювальні питання у разі потреби.
3	Лексична варіативність і точність	15	Використання відповідної фахової та академічної лексики, точність у формулюваннях. Здобувач уникає надмірних повторів, демонструє вільне володіння словниковим запасом відповідно до поставлених запитань.
4	Граматична правильність	15	Граматичні конструкції вживаються правильно, здобувач використовує різноманітні синтаксичні структури. Помилки є нечисленними та не критичними для розуміння відповіді.
5	Фонетична чіткість та природність мовлення	10	Фонетична компетенція вступника характеризується високим рівнем артикуляційної чіткості, природністю інтонаційного оформлення та оптимальним ритмом мовлення, що забезпечує легкість сприйняття та однозначне розуміння змісту відповіді.
6	Логічність і структурованість відповідей	5	Відповіді вступника демонструють високий ступінь логічної організації та когерентності. Простежується чітка послідовність викладу думок, відсутні різкі переходи між темами. Структура відповідей є послідовною, що свідчить про системне мислення та здатність до логічного аналізу.

7	Впевненість, гнучкість і здатність до діалогу	5	Вступник демонструє високий рівень комунікативної компетентності, що виявляється у вільній та впевненій манері спілкування. Характерною є готовність до обговорення складних питань, здатність до аргументованого захисту власної позиції та активна взаємодія з членами екзаменаційної комісії у форматі діалогу.
	Разом за частину 2	100 балів	

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СВТУПНОЇ СПІВБЕСІДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Бахов І. English for Post-Graduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів : навч. посіб. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. 276 с.
2. Дудок Р., Максимук В. English for PhD Students. Львів : Астролябія, 2006. 232 с.
3. Alley M. The Craft of Scientific Writing. New York: Springer, 2018. 298 p.
4. Bailey, S. (2014). *Academic writing: A handbook for international students* (4th ed.). Routledge.
5. Bruhl, E. Speak More Clearly : British Business English : Speak English with Confidence. UK : Oxford University Press, 2017. 183 p.
6. Cowan, R. The Teacher's Grammar of English : A Course Book and Reference Guide. UK : Cambridge University Press, 2018. 724 p.
7. Eales, F., Oakes S. SpeakOut Upper-Intermediate. UK : Person Longman, 2017. 118 p.
8. English Grammar : Business Writing [Електронний ресурс]. URL: <http://www.englishgrammar.org>
9. Evans V., Dooley J. Upstream Proficiency Student's Book. Express Publishing, 2002. 276 p.
10. Evans Virginia. Successful Writing Proficiency. Express Publishing, 2000. 160 p.
11. Falla Tim, Davis Paul A. Solutions Advanced. Student's Book. Oxford University Press, 2018. 144 p.
12. Falla, T., Davies P. A. Solutions Intermediate : Student's Book. UK : Oxford University Press, 2017. 120 p.
13. Gairns Ruth, Redman Stuart. Oxford Word Skills Advanced. Oxford University Press, 2009. 256 p.
14. [Gillett](#) A., [Hammond](#) A., [Martala](#) M. Successful Academic Writing. UK, 2017. 360 p.
15. Jordan R. R. Academic Writing Course. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 144 p.
16. Longman Dictionary of English Language and Culture. – UK : Pearson Education Limited, 2010. – 1620 p.
17. McCarthy Michael, O'Dell Felicity. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2008. 176p.
18. McCarthy Michael, O'Dell Felicity. English in Use. Advanced. Cambridge University Press, 2008. 292 p.

19. Murphy, R. English Grammar in Use. UK : Cambridge University Press, 2018. 392 p.
20. Skipper Mark. Advanced Grammar and Vocabulary. Express Publishing, 1998. 237 p.
21. Swan M. Practical English Usage. New International Students Edition. Oxford: Oxford University Press, 2018. 143 p.
22. Swales, J. M., & Feak, C. B. (2012). *Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills* (3rd ed.). University of Michigan Press.

Интернет-ресурсы

1. Academic word list tool – Learning Lab – RMIT University. (n.d.). [Электронный ресурс]. URL: <https://learninglab.rmit.edu.au/writing-fundamentals/academicword-list-tool/index.html>
2. BBC Learning English [Электронный ресурс]. URL: <http://www.BBCLearningEnglish.com>
3. Breaking News English [Электронный ресурс]. URL: <http://www.breakingnewsenglish.com/>
4. Cambridge English Language Assessment [Электронный ресурс]. URL: <http://www.cambridgeesol.org/>
5. EnglishTips.org. [Электронный ресурс]. URL: <http://www.englishtips.org/>
6. Free English Tests and Exercises Online for ESL, TOEFL, TOEIC, GRE, SAT, GMAT [Электронный ресурс]. URL: <http://englishteststore.net>
7. Learn English with Ello [Электронный ресурс]. URL: <http://www.ello.org/>
8. Merriam Webster Dictionary [Электронный ресурс]. URL: <http://www.merriam-webster.com/>
9. Oxford Dictionaries : Language Matters [Электронный ресурс]. URL: <http://www.oxforddictionaries.com/>
10. University of Victoria English Language Centre – Academic Vocabulary [Электронный ресурс]. URL: <https://www.uvic.ca/learningandteaching/centres/linguistics/resources/academicwordlist/index.php>